

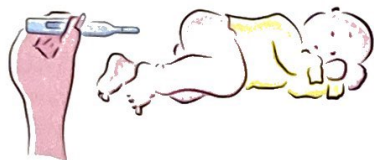
DAGELIJKSE CONTROLE VAN DE BABY

Na de geboorte moet de baby nog aan de nieuwe omgeving wennen. Hij/zij oefent met drinken en begint heel langzaam zoiets als een eigen ritme te ontwikkelen. De kraamverzorgende controleert de baby dagelijks.

Kreunen

Pasgeboren kindjes maken tijdens het ademen vaak een zacht brommerig geluid. Dit heeft meestal niets te betekenen. Als de baby echt hard kreunt kan het zijn dat de baby pijn heeft of zich niet lekker voelt. Dit moet direct gemeld worden aan de arts of verloskundige.

Temperatuur en kruikenbeleid

Huid op huidcontact is de beste manier om een baby met lage temperatuur op te warmen.

De kraamverzorgende zal regelmatig de temperatuur van de baby controleren. Meestal gebeurt dit de eerste dagen vaker dan de laatste. Voor een baby is 36.5 tot 37.5 graden normaal. Is de temperatuur hoger dan 38 graden, dan heeft de baby koorts, maar blijvende ondertemperatuur kan ook duiden op ziekte van de baby. Het is belangrijk om te weten of de baby een normale temperatuur heeft, omdat de baby zijn/haar eigen lichaamstemperatuur nog niet kan regelen.

Gebruik een kruik om het bed voor te verwarmen. Haal de kruik uit het bed als de baby in bed ligt. Als de kraamverzorgende, verloskundige of arts het wenselijk vindt om de kruik in het bed te leggen bij de baby, leg de kruik dan op de deken op een handbreedte afstand van de baby. De kruik mag niet te dicht bij de baby liggen, vanwege verbrandingsgevaar van de tere huid.

Is hij/zij te warm, dan kun je de baby iets uittrekken. Veel baby's hebben koude handjes. Dit zegt niets over hun echte temperatuur. Gebruik koude handjes nooit als reden om de baby een kruik te geven. Na ongeveer een week kan de baby zijn/haar lichaam zelf op temperatuur houden. Let er wel op dat de temperatuur in de kamer niet te laag is. Zie bladz. 22; Veiligheid in de babykamer en de kraamkamer.

Bij een lichaamstemperatuur van de baby:

- *lager dan 36.5 graden*: 2 kruiken; 1 kruik een handbreedte naast de baby en 1 bij de voetjes en een mutsje op. Na 1 uur nogmaals temperaturen, bij eenzelfde of lagere temperatuur de verloskundige bellen.

- *vanaf 36.5 graden* wordt de kruik in principe alleen gebruikt om het bedje en kleertjes voor te verwarmen.
- *vanaf 37.6 graden*: dunner deken of bij meerdere lagen 1 laag weghalen. Na 1 uur nogmaals de temperatuur opnemen. Als de temperatuur niet zakt dan de verloskundige bellen. Er zijn speciale, officieel goedgekeurde, metalen kruiken voor baby's te koop. Deze hebben een draaidop met een rubberen ring die goed afsluit.

Kruik vullen:

- lees de instructies op de kruik (sticker)
- kruik in de gootsteen zetten
- kruik vullen met kokend water
- wachten totdat er geen luchtbelletjes meer komen, zonodig nog water bijgieten zodat er een bol oppervlak ontstaat
- handdoek of theedoek om de kruik om hem daarmee vast te houden
- dop op de kruik draaien
- kruik even over het aanrecht rollen of goed schudden om te zien of hij lekt

Indien kruik in bed:

- Maak een diepe plooi in de deken in de lengterichting naast de billen en het been van de pasgeborene;
- Leg de kruik op de deken;
- Wikkel, om zeker te zijn dat de kruik op de plaats blijft liggen, de kruik in een hydrofiel luier over de kruikenzak en knoop dit vast;
- Leg de kruik op ongeveer een handbreedte afstand van de pasgeborene ter hoogte van de billetjes;
- Richt de dop van de kruik naar het voeteneinde;
- Controleer de afstand tussen de kruik en de pasgeborene;
- Leg als er 2 kruiken worden geplaatst, beide kruiken in L-vorm neer (ook in hydrofiel luiers);
- Bij gebruik van 2 kruiken: 1 kookkruik en 1 warmwaterkruik gebruiken;
- Gebruik eventueel een tweede deken wanneer de pasgeborene meer warmte nodig heeft.

Nazorg

- Check nogmaals de ruimte tussen de kruik(en) en de pasgeborene;
- Noteer het aantal kruiken en het tijdstip waarop de kruiken geplaatst zijn in het zorgdossier.

Voeding

De eerste dagen drinkt de baby nog niet al te veel. De kraamverzorgende adviseert en assisteert bij het goed aanleggen van de baby aan de borst. De baby wordt de eerste week iedere twee à drie uur aangelegd om het goed op gang komen van de borstvoeding te stimuleren. Bij kunstvoeding helpt de kraamverzorgende met de bereiding van de melk, zodat de baby de juiste verhouding tussen voedingsstoffen en water binnenkrijgt. De kraamverzorgende let er op of de baby niets tekort komt.

Spugen

Sommige baby's spugen nooit. Andere baby's geven regelmatig wat melk terug. Zij zijn niet in staat de melk die ze teveel gedronken hebben binnen te houden. Het betekent echter niet altijd dat ze genoeg gedronken hebben. De kraamverzorgende houdt een baby die regelmatig grote 'golven' melk opgeeft extra in de gaten.

Urine

Dagelijks wordt bijgehouden hoeveel natte luiers de baby heeft. Aan de hand daarvan kan de kraamverzorgende controleren of de baby voldoende vocht binnenkrijgt en of zijn/haar nieren naar behoren functioneren. Na drie tot vier dagen moet de baby minimaal vier natte luiers per etmaal hebben. Donkerroze of roodgekleurde urine is niet iets om je direct zorgen over te maken. Dit wordt veroorzaakt door zogenaamde kristallen (ook wel uraten genoemd) of pseudomenstruatie (zie ook bladzijde 17; geslachtsorganen). Bewaar de luiers wel om deze door de kraamverzorgende te laten checken. Om tijdens de eerste uren na de geboorte van de baby te kunnen zien of de baby geplast heeft, kun je een tissue in de luier leggen.

Ontlasting

Als de pikzwarte meconium na twee dagen het lichaam heeft verlaten, verandert de kleur en consistentie van de ontlasting. De kraamverzorgende controleert of dat ook gebeurt. Krijgt de baby borstvoeding, dan is de ontlasting eerst een paar dagen glad, plakkerig en groenig. Daarna wordt het zalfachtig en lichtgeel. Krijgt de baby de fles, dan is de ontlasting bijna vanaf het begin vrij vast en geelbruin van kleur. Flessenkinderen hebben meestal meteen al een vrij regelmatige ontlasting. Dit kan één keer per etmaal zijn, maar ook na iedere voeding. Wel is het belangrijk dat de baby minimaal eenmaal per dag een poepluier heeft. Zo niet, dan heeft de baby waarschijnlijk last van verstopping.

Gewicht

Een gemiddelde baby weegt bij de geboorte ongeveer 6 à 7 pond (3000 à 3500 gram). Een baby die op de juiste manier gevoed wordt, heeft in de regel ook het juiste gewicht. Bij lichtere baby's wordt het gewicht nauwkeurig in de gaten gehouden, zij worden dagelijks gewogen. De eerste dagen na de geboorte valt de baby wat af. Oorzaak is urine en meconiumverlies en daarbij duurt het even voordat de voeding goed op gang is. Dit gewichtsverlies kan oplopen tot 10% van het geboortegewicht. Na ongeveer tien dagen is de baby weer op het geboortegewicht.

Navelstompje

Meteen na de geboorte is de navelstreng afgeklemd en doorgeknipt. Het navelstompje droogt langzaam in en laat na een dag of zeven, acht vanzelf los samen met het klemmetje. Blijft het navelstompje nabloeden laat dan de kraamverzorgende ernaar kijken of waarschuwen de verloskundige. De kraamverzorgende laat je zien hoe je het naveltje het beste kunt verzorgen. Een enkele keer krijgt de baby een lichte zwelling bij de navel. Zo'n navelbreukje trekt meestal weg naarmate de baby ouder wordt.

Ademhaling

De meeste baby's halen onregelmatig adem. Soms hoor je hem/haar licht zuchten. Andere keren lijkt hij/zij helemaal niet te ademen. De longen van de baby zijn nog klein en de besturing van het ademhalingsstelsel is nog niet volgroeid.

Kleur

Blanke baby's zullen, als de zuurstoftoevoer naar de huid in orde is, blozend roze zijn. De huid van donkere baby's is vlak na de geboorte ook licht van kleur. Zij worden na enige tijd donkerder als de huid het natuurlijke pigment melanine gaat produceren. Het kan gebeuren dat de baby na een paar dagen een beetje geel gaat zien. Bij donkere baby's is dit waar te nemen aan het geel kleuren van het oogwit. Dit betekent dat de lever nog niet optimaal werkt. De galkleurstof (het afvalproduct van de rode bloedcellen) wordt niet goed afgebroken en blijft in het bloed achter en kleurt de huid geel. Zorg ervoor dat de baby voldoende voeding krijgt. Bij borstgevoede baby's geldt voldoende aanleggen. Voor flesgevoede baby's betekent dit minimaal zes voedingen per dag en in dit geval het liefst één à twee voedingen extra. Het is namelijk van belang dat de baby extra ontlasting heeft om de afvalstoffen af te voeren. Eventueel laat de verloskundige het bloed van de baby controleren.